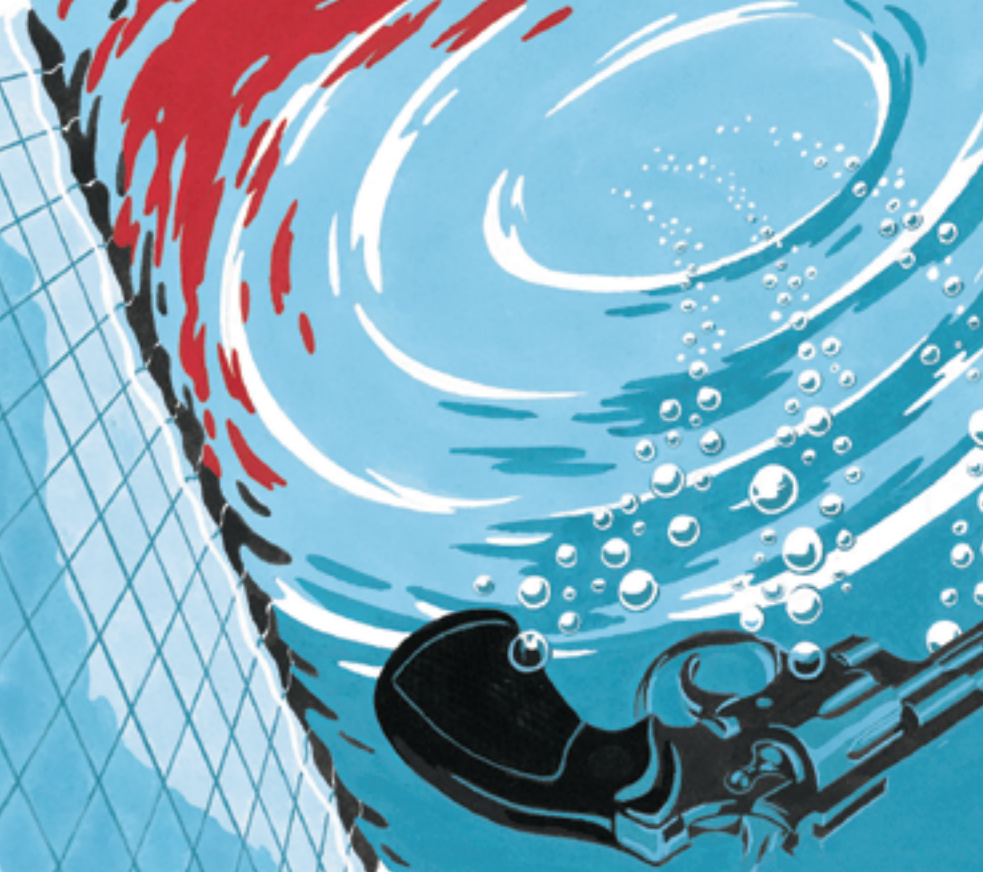

AGATHA CHRISTIE

Το Χόλοου

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Το Χόλλου**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: The Hollow

Από τις Εκδόσεις HarperCollinsPublishers, Λονδίνο 2015

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Agatha Christie

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Αναστασία Δεληγιάννη

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Γιώργος Γιαννούσης

ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Κατερίνα Σταματοπούλου

© Agatha Christie Limited, 1946. All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE, POIROT the Agatha Christie Signature and the AC Monogram Logo are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere.

All rights reserved.

© Εξωφύλλου: HarperCollinsPublishers Ltd.

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2022

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις Λυχνάρι, με τον τίτλο «Τραγικό ιντερμέτζο»

Δεύτερη έκδοση: Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ, Δεκέμβριος 2022

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4641-7

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4642-4

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτί.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoi Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

AGATHA CHRISTIE

Το Χόλοου

Μετάφραση: Αναστασία Δεληγιάννη

ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΑΓΚΑΘΑ ΚΡΙΣΤΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Η μυστηριώδης υπόθεση στο Στάιλς	Το μυστήριο του Λίστερντεϊλ	Ο Πάρκερ Πάιν ερευνά
Πέντε μικρά γουρουνάκια	Σιωπηλός μάρτυρας	Θάνατος στα σύννεφα
Φόνοι με αλφαθητική σειρά	Έγκλημα στον Νείλο	Νέμεση
Έγκλημα στο Οριάν Εξπρές	Έγκλημα κάτω από τον ήλιο	Οι τελευταίες υποθέσεις της Μις Μαρπλ
Ο Πουαρό ερευνά	Μυστήριο στην Καραϊβική	Εγκλήματα στην καρδιά του χειμώνα
Φόνος στο πρεσβυτήριο	Η ξεχασμένη δολοφονία	Εγκλήματα στην καρδιά του καλοκαιριού
Το πτώμα στη βιβλιοθήκη	Ο φόνος είναι εύκολος	Έλα, πες μου πώς ζεις
Και δεν έμεινε κανένας	Η εξαφάνιση της γηραιάς κυρίας	Μετά την κηδεία
Δέκα ύποπτοι για φόνο	Ο Ωχρός Ίππος	Ραντεβού με τον θάνατο
Μια αυτοβιογραφία	Το μυστήριο του Σίταφορντ	Καφές σκέτος
Έγκλημα στο γκολφ	Ο θάνατος του λόρδου	Θλιμμένο κυπαρίσσι
Η δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ	Έτζουερ	Άγνωστος προορισμός
Οι Μεγάλοι Τέσσερις	Με ανοιχτά χαρτιά	Μικρές ιστορίες μυστηρίου
Θανάσιμος κίνδυνος	Η περιπέτεια της χριστουγεννιάτικης πουτίγκας	Αφρώδες κυάνιο
Οι πρώτες υποθέσεις του Πουαρό	Το τρένο των 16.50	Ο ιστός της αράχνης
Η φαρμακερή πένα	Τα δεκατρία προβλήματα	Πάρτι για δολοφόνους
Πρόσκληση σε φόνο	Συνέταιροι στο έγκλημα	Ραντεβού στη Βαγδάτη
Ο μυστικός αντίπαλος	Ατέλειωτη νύχτα	Το Χόλοου
Η δοκιμασία της αθωότητας	Επιβάτης για Φρανκφούρτη	Φόνος στον αριθμό 14 και άλλες ιστορίες
Το μυστικό του Τσίμνεις	Ο άντρας με το καφέ κοστούμι	Όσο διαρκεί το φως και άλλες ιστορίες
Φόνος στη Μεσοποταμία	Προς το μηδέν	Το σκυλί του θανάτου και άλλες ιστορίες
Το μυστήριο του Μπλε Τρένου	Γάτα ανάμεσα σε περιστέρια	Ο απροσδόκητος επισκέπτης
Τα Χριστούγεννα του Ηρακλή Πουαρό	Ο γρίφος του παπουτσιού με την αγκράφα	Μάρτυρας κατηγορίας και άλλες ιστορίες
Τραγωδία σε τρεις πράξεις	Στην πλημμυρίδα της ζωής	Αστέρι πάνω από τη Βηθλεέμ
Οι άθλοι του Ηρακλή	Τα ρολόγια	Το τρίτο κορίτσι
Σίκαλη στην τσέπη	Ξενοδοχείο Μπέρτραμ	
Ο καθρέφτης ράγισε	Το τέχνασμα με τον καθρέφτη	
N ή M;	Η Πύλη του Πεπρωμένου	
Το μυστήριο των εφτά ρολογιών	Ο θάνατος έβαλε τελεία	
Γιατί δε φώναξαν την Έβανς;	Ο μυστηριώδης κύριος Κουίν	

*Για τον Λάρι και την Ντανάε,
με τη συγγνώμη μου που χρησιμοποίησα την
πισίνα τους ως το σκηνικό ενός φόνου...*

Προλογικό σημείωμα στην ελληνική έκδοση

Με χρόνο πρώτης έκδοσης το 1946, το Χόλοου παραμένει ένα έξοχο δείγμα αστυνομικής λογοτεχνίας, αφού έχει όλα εκείνα τα στοιχεία που οδηγούν το μυαλό του αναγνώστη βήμα βήμα στη λύση του μυστηρίου... αρκεί στο τέλος να εμπιστευτούν την αλάνθαστη κρίση του Ηρακλή Πουαρό. Το περιβάλλον, εύκολα αναγνωρίσιμο στους λάτρεις των μυθιστορημάτων της Άγκαθα Κρίστι: μια έπαυλη, πολλοί καλεσμένοι, ανάμεσά τους ένας πετυχημένος άντρας, μια άβουλη σύζυγος, μια ερωμένη από το παρελθόν και ένας φόνος με –παραλίγο– αυτόπτη μάρτυρα τον Βέλγο ντετέκτιβ.

Αγνοώντας τις αντιρρήσεις της κόρης της, Ρόζαλιντ, η Άγκαθα Κρίστι διασκευάζει το βιβλίο σε θεατρικό έργο, από το οποίο λείπει ο χαρακτήρας του Ηρακλή Πουαρό. Διασκευάστηκε επίσης για την τηλεόραση, με τον Ντέιβιντ Σουσέ άλλη μια φορά στον ρόλο του ευφυούς ντετέκτιβ. Αν και για τις ανάγκες του σεναρίου έγιναν κάποιες αλλαγές, η βασική ιστορία του βιβλίου παρέμεινε ίδια σε αυτή τη διασκευή.

Τα κυριότερα πρόσωπα του έργου

Ηρακλής Πουαρό

Διάσημος Βέλγος ντετέκτιβ. Αποδέχεται την πρόσκληση του Χένρι και της Λούσι Άνγκατελ σε γεύμα στην έπαυλή τους, το Χόλοου, όπου θα βρεθεί μπροστά σε μία εντελώς παράξενη σκηνή φόνου.

Επιθεωρητής Γκραντζ

Αξιωματικός της αστυνομίας που αναλαμβάνει την υπόθεση.

Δόκτωρ Τζον Κρίστοου

Γιατρός με ιατρείο στη Χάρλεϊ Στριτ. Είναι παθιασμένος με τη δουλειά του και έχει αφοσιωθεί στη θεραπεία της Ασθένειας του Ρίτζγουεϊ. Έχει αυτοπεποίθηση, είναι γοπευτικός, ερωτεύσιμος και γίνεται ιδιαίτερα αγαπητός.

Γκέρντα Κρίστοου

Σύζυγος του Τζον Κρίστοου. Εύθραυστος χαρακτήρας, δίνει συνήθως την εντύπωση πως είναι αδέξια και λίγο ελαφρόμυαλη. Λατρεύει τον σύζυγό της και κατηγορεί πάντα την ίδια, ακόμα και όταν το λάθος είναι εκείνου.

Σερ Χένρι Άνγκατελ

Ιδιοκτήτης του Χόλοου, παντρεμένος με τη μακρινή του εξαδέλφη, τη Λούσι Άνγκατελ.

Λούσι Άγκατελ

Σύζυγος του Χένρι Άγκατελ, κοινωνική και πολύ χαρισματική στις επαφές της με τους άλλους, δείχνει όμως να κρύβει καλά ένα σκοτεινό κομμάτι του εαυτού της.

Έντουαρντ Άγκατελ

Μακρινός εξάδελφος του Χένρι και κληρονόμος της έπαυλης Άινσγουικ. Χαριτωμένος άντρας, με χαμηλή αυτοεκτίμηση, που ζει όμως προσκολλημένος στο παρελθόν και στην Ενριέτα.

Ενριέτα Σάβερνεϊκ

Γλύπτρια και εξαδέλφη του Χένρι, της Λούσι, της Μιτζ και του Ντέιβιντ. Πάντα έχει έναν τρόπο να κάνει τον άλλον να αισθανθεί όμορφα. Η τέχνη της είναι όλη η ζωή της.

Μιτζ Χάρντκαστλ

Εξαδέλφη της Λούσι. Συνδέεται με την οικογένεια Άγκατελ από τη μεριά της μητέρας της. Αρνείται να συμμετέχει στην οικογενειακή περιουσία και εργάζεται σε ένα κατάστημα ρούχων.

Ντέιβιντ Άγκατελ

Φοιτητής, αντικοινωνικός και άκρως προοδευτικός στις απόψεις του περί εκπαίδευσης. Αποπνέει έναν αέρα ανωτερότητας.

Βερόνικα Κρέι

Ηθοποιός, πανέμορφη και υπέρμετρα εγωίστρια, γειτόνισσα του Χένρι και της Λούσι. Όταν συναντά στο Χόλοου τον Τζον Κρίστοου, αναβιώνει το πάθος της για εκείνον, αφού είχαν περάσει κάποιες νύχτες πάθους μαζί, χρόνια πριν, κάτι που εκτοξεύει τη ζήλια της γυναίκας του της Γκέρντα στα ύψη.

Μπέριλ Κόλινς

Γραμματέας του Τζον Κρίστοου.

Τέρενς

Δωδεκάχρονος γιος του Τζον και της Γκέρντα.

Ζίνα

Εννιάχρονη κόρη του Τζον και της Γκέρντα.

Στις έξι και μισή, κάποιο πρωινό Παρασκευής, τα μεγάλα γαλανά μάτια της Λούσι Άνγκατελ άνοιξαν για να αντικρίσουν άλλη μια μέρα και, όπως συνέβαινε πάντα, αμέσως ξύπνησε εντελώς και άρχισε παρευθύς να διαχειρίζεται τα προβλήματα που ξεφύτρωναν από το απίστευτα δραστήριο μυαλό της. Νιώθοντας την επιτακτική ανάγκη να δεχτεί συμβουλές και να εμπλακεί σε συζητήσεις, και επιλέγοντας για αυτόν τον σκοπό τη νεαρή εξαδέλφη της, τη Μιτζ Χάρντκαστλ, που είχε καταφτάσει στο Χόλοου την προηγούμενη νύχτα, η λαίδη Άνγκατελ σηκώθηκε γρήγορα από το κρεβάτι της, έριξε ένα νεγκλιζέ γύρω από τους ακόμη ωραίους ώμους της και διέσχισε τον διάδρομο που οδηγούσε στο δωμάτιο της Μιτζ. Καθώς ήταν μια γυναίκα το μυαλό της οποίας δούλευε ανησυχητικά γρήγορα, η λαίδη Άνγκατελ, κατά την πάγια συνήθειά της, άρχισε ήδη τη συζήτηση από μέσα της, με τις απαντήσεις της Μιτζ να τις δίνει η δική της, πλούσια φαντασία.

Ο διάλογος είχε ανάψει για τα καλά, όταν έφτασε τελικά να ανοίξει διάπλατα την πόρτα της εξαδέλφης της.

«Κι έτσι, καλή μου, δεν μπορείς παρά να συμφωνήσεις ότι το Σαββατοκύριακο οπωσδήποτε θα μας παρουσιάσει δυσκολίες!»

«Ε; Τι;» γρύλισε ακατάληπτα η Μιτζ, έχοντας ξυπνήσει έτσι απότομα από έναν ευχάριστο και βαθύ ύπνο.

Η λαίδη Άνγκατελ πήγε ως το παράθυρο, άνοιξε τα παντζούρια και με μια απότομη κίνηση ελευθέρωσε το στόρι, επιτρέπο-

ντας να ξεχυθεί μέσα το χλομό φως της σεπτεμβριάτικης αυγής.

«Πουλιά!» σχολίασε, κοιτώντας με καλόκαρδη ευχαρίστηση έξω από το τζάμι. «Πόσο γλυκά είναι!»

«Τι;»

«Πάντως, σε κάθε περίπτωση, ο καιρός δεν πρόκειται να μας φέρει δυσκολίες. Απ' ό,τι φαίνεται, άρχισε μια χαρά. Κι αυτό είναι κάτι. Γιατί, αν κλειστούν μέσα πολλές ανόμοιες προσωπικότητες, είμαι σίγουρη ότι θα συμφωνήσεις μαζί μου, αυτό θα κάνει τα πράγματα δέκα φορές χειρότερα. Ίσως να καταφύγουμε σε επιτραπέζια παιχνίδια και θα είναι τελικά όπως πέρυσι, κάτι που δεν πρόκειται να συγχωρήσω ποτέ στον εαυτό μου σχετικά με την κακομοίρα την Γκέρντα. Κατόπιν είπα στον Χένρι πως ήταν μεγάλη απερίσκεψία από μέρους μου... έπρεπε να την προσκαλέσω, φυσικά, γιατί θα ήταν τρομερή αγένεια να καλέσω τον Τζον χωρίς αυτήν, όμως είναι κάτι που πραγματικά δυσκολεύει τα πράγματα... Και το χειρότερο είναι ότι η Γκέρντα είναι τόσο καλή... πραγματικά φαίνεται παράξενο μερικές φορές που κάποιος τόσο καλός όσο η Γκέρντα στερείται εντελώς κάθε εξυπνάδα, κι αν αυτό οφείλεται στον νόμο της ανταπόδοσης, τότε πιστεύω πως δεν είναι καθόλου δίκαιος νόμος».

«Για τι πράγμα μιλάς, Λούσι;»

«Για το Σαββατοκύριακο, χρυσή μου. Για τους ανθρώπους που θα έρθουν αύριο. Το σκεφτόμουν όλη τη νύχτα κι έχω βαρεθεί τρομερά με αυτό το πράγμα. Όμως είναι ειλικρινά μεγάλη ανακούφιση να το συζητώ μαζί σου, Μιτζ. Είσαι πάντοτε πολύ λογική και πρακτική».

«Λούσι», είπε η Μιτζ αυστηρά. «Ξέρεις τι ώρα είναι;»

«Όχι ακριβώς, χρυσή μου. Όμως, έτσι κι αλλιώς, ποτέ δεν ξέρω».

«Είναι έξι και τέταρτο!»

«Καλά, χρυσή μου», είπε η λαίδη Άνγκατελ χωρίς ίχνος μεταμέλειας.

Η Μιτζ την κοίταξε βλοσυρά. Πόσο εξοργιστική, πόσο απίστευτα ανυπόφορη ήταν αυτή η Λούσι! *Αλήθεια*, σκέφτηκε η Μιτζ, *δεν μπορώ να καταλάβω γιατί την ανεχόμαστε!*

Όμως την ίδια στιγμή που έλεγε αυτά από μέσα της γνώριζε και την απάντηση. Η λαίδη Άνγκατελ χαμογελούσε και, όπως η Μιτζ την κοιτούσε, αντιλήφθηκε αυτή την ασυνήθιστη γοητεία που περιέβαλλε τη Λούσι όλη της τη ζωή και που ακόμη και τώρα, στις έξι τα ξημερώματα, δεν την εγκατέλειπε. Εξαιτίας αυτής της γοητείας άνθρωποι σε όλο τον κόσμο, ξένοι ηγεμόνες, υπασπιστές επίσημων προσώπων, κυβερνητικά στελέχη, όλοι είχαν νιώσει άβολα, είχαν ενοχληθεί και είχαν μαγευτεί. Ήταν αυτή η παιδιάστικη απόλαυση και αυτή η χαρά που ένιωθε σε ό,τι κι αν έκανε που τους αφόπλιζαν και εκμηδένιζαν κάθε κριτική. Το μόνο που είχε να κάνει η Λούσι ήταν να ανοίξει διάπλατα αυτά τα γαλανά μάτια, να απλώσει αυτά τα ντελικάτα χέρια και να μουρμουρίσει: «Αχ, πόσο λυπάμαι...» Αμέσως κάθε αρνητικό συναίσθημα εξαφανιζόταν ως διά μαγείας.

«Χρυσή μου», είπε η λαίδη Άνγκατελ τώρα, «πόσο λυπάμαι... Θα έπρεπε να μου το είχες πει!»

«Σου το λέω τώρα... όμως είναι πολύ αργά! Έχω ξυπνήσει πια εντελώς».

«Τι κρίμα! Όμως θα με βοηθήσεις, έτσι δεν είναι;»

Η λαίδη Άνγκατελ κάθισε στην άκρη του κρεβατιού της. Δεν ήταν, σκέφτηκε η Μιτζ, όπως όταν καθόταν οποιοσδήποτε άλλος. Ήταν τόσο ανάλαφρη, λες και ήταν κάποια νεραίδα του δάσους.

Η λαίδη Άνγκατελ άπλωσε τα τρεμάμενα λευκά χέρια της σε μια υπέροχη χειρονομία που έδειχνε παραίτηση.

«Θα έρθουν όλοι οι λάθος άνθρωποι... όλοι οι λάθος άνθρωποι θα είναι μαζί, εννοώ... δεν είναι λάθος από μόνοι τους. Είναι όλοι τους πραγματικά συμπαθητικοί».

«Ποιοι θα έρθουν;»

Η Μιτζ έκανε στην άκρη με το δυνατό, ηλιοκαμένο χέρι της ένα πυκνό μαύρο πουλούφι που έπεφτε στο τετράγωνο μέτωπό της. Πάνω της δεν υπήρχε τίποτα ανάλαφρο ή νεραϊδένιο.

«Να, ο Τζον και η Γκέρντα. Αυτό από μόνο του είναι εντάξει. Δηλαδή, ο Τζον είναι υπέροχος... και πολύ ελκυστικός. Όσο για την

καημένη την Γκέρντα... πρέπει όλοι μας να είμαστε πολύ ευγενικοί. Πολύ, πάρα πολύ ευγενικοί».

Παρακινήμενη από ένα ασαφές κίνητρο να την υπερασπιστεί, η Μιτζ είπε: «Αχ, έλα τώρα, δεν είναι και τόσο κακή».

«Αχ, χρυσή μου. Είναι θλιβερή. Εκείνα τα μάτια! Και να μη δείχνει να καταλαβαίνει ούτε λέξη απ' ό,τι λέγεται γύρω».

«Όχι, δεν καταλαβαίνει», συμφώνησε η Μιτζ. «Τουλάχιστον απ' όσα λες εσύ... αλλά δε νομίζω πως την κατηγορώ. Το μυαλό σου, Λούσι, δουλεύει πολύ γρήγορα για να το προλάβει η γλώσσα σου, και κάνει μάλιστα και τα πιο εξωφρενικά άλματα. Όλοι οι συνδετικοί κρίκοι παραλείπονται».

«Όπως μια μαϊμού», σχολίασε αφηρημένα η λαίδη Άνγκατελ.

«Όμως, πέρα από τους Χρίστου, ποιοι άλλοι θα έρθουν; Η Ερνιέτα, υποθέτω;»

Το πρόσωπο της λαίδης Άνγκατελ έλαμψε.

«Ναι... και πραγματικά νιώθω πως θα είναι ένα τείχος αντοχής. Πάντοτε είναι. Η Ερνιέτα, ξέρεις, είναι πολύ ευγενική... ευγενική ως τα κατάβαθα, όχι μόνο στην επιφάνεια. Θα βοηθήσει πολύ με την καημένη την Γκέρντα. Πέρυσι ήταν απλώς υπέροχη. Κάποια στιγμή σκαρώναμε περιπαικτικά τραγουδάκια, γλωσσοδέτες και ρητά... τέτοια πράγματα τέλος πάντων... και όταν πια είχαμε τελειώσει όλοι και τα διαβάζαμε, ξαφνικά ανακαλύψαμε ότι η καημένη η Γκέρντα δεν είχε καν αρχίσει. Δεν είχε καταλάβει καν ποιο ήταν το παιχνίδι. Ήταν φριχτό, δεν ήταν, Μιτζ;»

«Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί κάποιος να θέλει να έρθει στους Άνγκατελ», είπε η Μιτζ, «με όλες αυτές τις σπαζοκεφαλιές, τα επιτραπέζια παιχνίδια και τον παράξενο τρόπο με τον οποίο κάνεις τις συζητήσεις, Λούσι».

«Ναι, χρυσή μου, πρέπει να δοκιμαζόμαστε διαρκώς και να μη μένουμε αδρανείς, αν και αυτό πρέπει να είναι κάτι απεχθές για την Γκέρντα, όμως συχνά σκέφτομαι πως, αν είχε ένα δράμι μυαλό στο κεφάλι της, δε θα συμμετείχε... όμως δεν το έκανε η καημενούλα και μετά έδειχνε να τα έχει χαμένα και... τρομοκρα-

τημένη, καταλαβαίνεις τι εννοώ. Ο Τζον, από την άλλη, έδειχνε τρομερά ανυπόμονος κι εγώ δεν μπορούσα να σκεφτώ κάποιον τρόπο για να ισιώσω πάλι τα πράγματα και τότε ήταν που ένιωσα τόσο μεγάλη ευγνωμοσύνη για την Ενριέτα. Στράφηκε στην Γκέρντα και τη ρώτησε για το πουλόβερ που φορούσε, ένα πραγματικά φριχτό πράγμα σε ξεθωριασμένο λαχανί χρώμα... εντελώς για τα πανηγύρια, χρυσή μου... και το κέφι της Γκέρντα έφτιαξε αμέσως γιατί, όπως φάνηκε, το είχε πλέξει μόνη της, και η Ενριέτα τής ζήτησε το σχέδιο και η Γκέρντα φάνηκε να χαίρεται και να καμαρώνει. Αυτό εννοώ όταν σου λέω για την Ενριέτα. Είναι σε θέση πάντοτε να κάνει τέτοιου είδους πράγματα. Είναι κάτι σαν ταλέντο».

«Να βοηθάει τα πράγματα», είπε αργά η Μιτζ.

«Ναι. Και να ξέρει τι να λέει».

«Α», έκανε η Μιτζ. «Όμως πάει πέρα από τα λόγια. Ξέρεις, Λούσι, ότι η Ενριέτα έπλεξε και η ίδια ένα τέτοιο πουλόβερ;»

«Αχ, χρυσή μου!» Η λαίδη Άνγκατελ φάνηκε να σοβαρεύει. «Και το φόρεσε;»

«Μάλιστα, το φόρεσε. Η Ενριέτα ό,τι κάνει το πάει μέχρι τέλους».

«Και ήταν πολύ φριχτό;»

«Όχι. Στην Ενριέτα έδειχνε πολύ ωραίο».

«Φυσικό είναι. Αυτή είναι η διαφορά ανάμεσα στην Ενριέτα και την Γκέρντα. Ό,τι κι αν κάνει η Ενριέτα το κάνει καλά και έχει το σωστό αποτέλεσμα. Είναι το ίδιο ικανή σχεδόν στα πάντα, όσο και σε αυτά που την ενδιαφέρουν άμεσα. Να σου πω, Μιτζ, αν υπάρχει κάποιος που θα μας βγάλει ασπροπρόσωπους ετούτο το Σαββατοκύριακο, αυτή θα είναι η Ενριέτα. Θα είναι καλή με την Γκέρντα και θα διασκεδάξει τον Χένρι, δε θα αφήσει τον Τζον να τον πιάσουν οι ιδιοτροπίες του και είμαι σίγουρη ότι θα βοηθήσει ιδιαίτερα με τον Ντέιβιντ».

«Τον Ντέιβιντ Άνγκατελ;»

«Ναι. Μόλις γύρισε από την Οξφόρδη... ή μήπως από το Κέμπριτζ; Είναι τόσο δύσκολο να παρακολουθείς τους νεαρούς σε

αυτήν την ηλικία, ειδικά όταν είναι διανοούμενοι. Και ο Ντέιβιντ είναι διανοούμενος. Μακάρι να καθυστερούσαν λίγο να μεγαλώσουν. Σε αυτές τις ηλικίες συνεχώς αγριοκοιτάζουν τους γύρω τους, τρώνε τα νύχια τους, είναι γεμάτοι σπυράκια, τα καρύδια στους λαιμούς τους ανεβοκατεβαίνουν γεμάτα έπαρση και είτε δε μιλούν καθόλου είτε μιλούν δυνατά, χωρίς να μπορούν να ρυθμίσουν την ένταση της φωνής τους. Έτσι, όπως σου είπα, και σε αυτή την περίπτωση βασίζομαι στην Ενριέτα. Είναι πολύ διακριτική, κάνει τις σωστές ερωτήσεις και, επειδή είναι γλύπτρια, τη σέβονται, καθώς δε σκαλίζει μόνο ζώα και παιδικά κεφάλια, αλλά κάνει και πρωτοποριακά πράγματα, όπως εκείνο το παράξενο σύμπλεγμα από μέταλλο και πλαστικό που παρουσίασε πέρυσι στην έκθεση των Νέων Καλλιτεχνών. Έμοιαζε μάλλον με πτυσσόμενη σκάλα περίπλοκα καμωμένη από καρούλια, βίντσια και αντίβαρα. Λεγόταν *Αναβαίνουσα Σκέψη*... ή κάτι τέτοιο, τέλος πάντων. Είναι από αυτά τα πράγματα που θα εντυπωσίαζαν ένα αγόρι σαν τον Ντέιβιντ... Εμένα, πάντως, μου φάνηκε απλώς ανόητο».

«Λούσι μου!»

«Όμως μερικά πράγματα που κάνει η Ενριέτα τα βρίσκω πολύ συμπαθητικά. Εκείνο το άγαλμα που αναπαριστούσε μια κλαίουσα ιτιά, για παράδειγμα».

«Νομίζω πως η Ενριέτα είναι πραγματικά ευφυής. Επίσης, είναι ένας αξιαγάπητος και πολύ ευχάριστος άνθρωπος», είπε η Μιτζ.

Η λαίδη Άνγκατελ σηκώθηκε και πλησίασε το παράθυρο. Άρχισε να παίζει αφηρημένα με το κορδόνι της κουρτίνας.

«Αναρωτιέμαι, γιατί βελανίδια...» μουρμούρισε.

«Βελανίδια.»

«Στο κορδόνι της κουρτίνας. Όπως οι ανανάδες στις καγκελόπορτες. Δηλαδή, θα πρέπει να υπάρχει κάποιος λόγος. Εξίσου εύκολα θα μπορούσε να είναι ένα κουκουναράκι ή ένα αχλάδι, όμως πάντοτε είναι βελανίδι. Στα σταυρόλεξα το ονομάζουν καρπό για τα γουρούνια, ξέρεις. Πάντοτε με παραξενεύει».

«Μην αρχίζεις να πελαγοδρομείς, Λούσι. Ήρθες εδώ να μιλήσουμε για το Σαββατοκύριακο και δεν καταλαβαίνω τι σε αγχώνει τόσο σε αυτό. Αν καταφέρεις να παρακάμψεις τα επιτραπέζια παιχνίδια, προσπαθήσεις να είσαι κατανοητή όταν μιλάς με την Γκέρντα, και βάλεις την Ενριέτα να τιθασεύσει τον διανοούμενο Ντέιβιντ, πού είναι το πρόβλημα;»

«Να, χρυσή μου, ξέρεις, θα έρθει και ο Έντουαρντ».

«Α, ο Έντουαρντ». Η Μιτζ επανέλαβε το όνομα και μετά έμεινε σιωπηλή για λίγο. Κατόπιν ρώτησε χαμηλόφωνα: «Τι, στο καλό, σου ήρθε και προσκάλεσες τον Έντουαρντ αυτό το Σαββατοκύριακο;»

«Δεν τον προσκάλεσα εγώ. Αυτό είναι το θέμα. Αυτοπροσκαλέστηκε. Μας τηλεγράφησε για να μάθει αν μπορούμε να τον φιλοξενήσουμε. Ξέρεις τώρα τον Έντουαρντ... πόσο ευαίσθητος είναι. Αν του απαντούσα τηλεγραφικά με ένα όχι, το πιο πιθανό είναι πως δε θα μου το πρότεινε ποτέ ξανά. Τέτοιος άνθρωπος είναι». Η Μιτζ κούνησε αργά το κεφάλι της.

Ναι, σκέφτηκε, έτσι ήταν ο Έντουαρντ. Για μια στιγμή είδε ολοκάθαρα μπροστά της το πρόσωπό του, αυτό το πολυαγαπημένο πρόσωπο· ένα πρόσωπο που είχε κάτι από την αιθέρια γοητεία της Λούσι: ευγενικό, ντροπαλό, ειρωνικό...

«Ο καλός μου ο Έντουαρντ...» είπε η Λούσι, εκφράζοντας μεγαλόφωνα τη σκέψη της Μιτζ. Και συνέχισε ανυπόμονα: «Αν αποφάσιζε η Ενριέτα να τον παντρευτεί! Τον αγαπάει πραγματικά, το ξέρω πως τον αγαπάει. Αν βρισκόταν εδώ ένα Σαββατοκύριακο χωρίς τον Κρίστοου... Βλέπεις, η επίδραση του Τζον Κρίστοου πάνω στον Έντουαρντ ήταν πάντοτε καταλυτική. Ο Τζον διαρκώς υπερβάλλει, ενώ ο Έντουαρντ είναι πάντα υποτονικός στις αντιδράσεις του, αν καταλαβαίνεις τι θέλω να πω, ε;»

Η Μιτζ συγκατένευσε ξανά.

«Και δεν μπορώ να πω στους Κρίστοου να μην έρθουν, γιατί αυτό το Σαββατοκύριακο είχε κανονιστεί εδώ και καιρό, όμως νιώθω, Μιτζ, πως όλα θα είναι δύσκολα, με τον Ντέιβιντ να αγριοκοιτάζει εδώ κι εκεί και να τρώει τα νύχια του, με εμένα να προσπα-

θώ να κάνω την Γκέρντα να μη νιώθει παρείσακτη, και με τον Τζον να είναι τόσο θετικός και τον Έντουαρντ τόσο αρνητικός...»

«Τα συστατικά της σαλάτας μας δε μας εγγυώνται ένα καλό αποτέλεσμα», μουρμούρισε η Μιτζ.

Η Λούσι τής χαμογέλασε.

«Μερικές φορές τα πράγματα βρίσκουν μόνα τους τον δρόμο τους με τον πιο απλό τρόπο», είπε στοχαστικά. «Κάλεσα εκείνον τον άνθρωπο των εγκλημάτων να γευματίσει μαζί μας την Κυριακή. Θα είναι ένας αντιπερισπασμός, δε νομίζεις;»

«Τον άνθρωπο των εγκλημάτων;»

«Αυτόν που μοιάζει με αυγό», εξήγησε η λαίδη Άνγκατελ. «Βρισκόταν στη Βαγδάτη και κάτι έλυνε, όταν ο Χένρι ήταν ύπατος αρμοστής. Ή μήπως ήταν έπειτα από αυτό; Τέλος πάντων, τον είχαμε καλέσει για γεύμα μαζί με κάποιους άλλους ανθρώπους της υπηρεσίας. Φορούσε ένα λευκό κοστούμι, θυμάμαι, με ένα ροζ λουλουδί στην μπουτονιέρα του, και μαύρα λουστρίνια. Δε θυμάμαι και πολλά από τη συνομιλία μας, γιατί ποτέ δε με νοιάζει και πολύ ποιος σκότωσε ποιον. Δηλαδή, άπαξ και είναι κάποιος νεκρός, τι σημασία έχει η αιτία, και μου φαίνεται τόσο ανόητο να γίνεται ολόκληρη φασαρία για κάτι τέτοιο...»

«Έχει γίνει κανένα έγκλημα εδώ κάτω, Λούσι;»

«Α, όχι, χρυσή μου. Μένει σε ένα από αυτά τα αλλόκοτα καινούργια εξοχικά... ξέρεις, με δοκάρια που πάνω τους χτυπάς το κεφάλι σου κι ένα σωρό καλές υδραυλικές εγκαταστάσεις και εντελώς λάθος διαμορφωμένους κήπους. Στους Λονδρέζους αρέσουν τέτοιου είδους πράγματα. Στο άλλο μένει κάποια ηθοποιός, νομίζω. Δε ζουν μόνιμα εδώ, όπως εμείς. Αλλά και πάλι», η λαίδη Άνγκατελ κινήθηκε αφηρημένα μέσα στο δωμάτιο, «τολμώ να πω ότι τους αρέσει. Μιτζ, χρυσή μου, πόσο γλυκό εκ μέρους σου να είσαι τόσο εξυπηρετική...»

«Δε νομίζω πως είμαι ιδιαίτερα εξυπηρετική».

«Αλήθεια;» Η Λούσι Άνγκατελ φάνηκε να ξαφνιάζεται. «Ε, τότε, καλό ύπνο τώρα και μη σηκωθείς για το πρωινό! Και όταν ξυπνή-

σεις και για όσο διάστημα θα είσαι εδώ μπορείς να είσαι όσο αγενής θέλεις».

«Αγενής;» είπε έκπληκτη η Μιτζ. «Τι... Α!» Γέλασε. «Μάλιστα. Πολύ βαθυστόχαστο εκ μέρους σου, Λούσι. Μάλλον θα εμπιστευτώ την κρίση σου».

Η λαίδη Άνγκατελ χαμογέλασε και βγήκε από το δωμάτιο. Καθώς περνούσε μπροστά από την ανοιχτή πόρτα του μπάνιου και είδε το τσαγερό και την γκαζέρα, είχε μια ιδέα.

Οι άνθρωποι λάτρευαν το τσάι. Το ήξερε. Και η Μιτζ θα έκανε ώρες μέχρι να πιει το δικό της. Θα της έφτιαχνε, λοιπόν, τώρα λίγο τσάι. Έβαλε το νερό να βράζει και μετά συνέχισε τον δρόμο της.

Μπροστά στην πόρτα του συζύγου της κοντοστάθηκε και γύρισε το πόμολο, όμως ο σερ Χένρι Άνγκατελ, αυτός ο ικανότατος διαχειριστής των υποθέσεων της χώρας, γνώριζε καλά τη Λούσι του. Αν και την αγαπούσε πάρα πολύ, προτιμούσε να μην του ταραξουν τον πρωινό ύπνο του. Η πόρτα ήταν κλειδωμένη.

Η λαίδη Άνγκατελ συνέχισε κι έφτασε στο δικό της δωμάτιο. Θα προτιμούσε να είχε συμβουλευτεί τον Χένρι, αλλά αυτό θα μπορούσε να γίνει και αργότερα. Στάθηκε δίπλα στο ανοιχτό παράθυρο, κοίταξε έξω μια δυο φορές και μετά χασμουρήθηκε. Έπεσε στο κρεβάτι, ακούμπησε το κεφάλι της στο μαξιλάρι και σε δυο λεπτά είχε αποκοιμηθεί σαν παιδί.

Μέσα στο μπάνιο το νερό στο τσαγερό άρχισε να κοκλάζει και συνέχισε να βράζει...

«Άλλη μια τσαγέρα για πέταμα, κύριε Γκάτζιον», είπε η Σίμονς, η υπηρέτρια.

Ο Γκάτζιον, ο μπάτλερ, κούνησε το γκριζομάλλικο κεφάλι του.

Πήρε το καμένο τσαγιερό από τη Σίμονς και, μπαίνοντας στο κελάρι, ξετρύπωσε ένα καινούργιο από το κάτω μέρος της πιατοθήκης όπου είχε φυλαγμένα μισή ντουζίνα από δαύτα.

«Ορίστε, δεσποινίς Σίμονς. Η λαίδη δε θα το μάθει ποτέ».

«Αλήθεια, η λαίδη κάνει συχνά τέτοιου είδους πράγματα;» ρώτησε η Σίμονς.

Ο Γκάτζιον αναστέναξε.

«Η λαίδη», είπε, «είναι τόσο καλόκαρδη όσο και αφηρημένη, αν καταλαβαίνεις τι εννοώ. Όμως σε αυτό το σπίτι», συνέχισε, «φροντίζω, όσο είναι δυνατόν, τίποτα να μην την ενοχλεί ή να την ανησυχεί».

Η Ενριέτα Σάβερνεϊκ έπλασε με τα δάχτυλά της ένα μικρό κομμάτι πηλό και το κόλλησε στο μέρος που έπρεπε. Με γρήγορες, έμπειρες κινήσεις, συνέχισε να φτιάχνει με τον πηλό της ένα κοριτσίστικο κεφάλι.

Στα αυτιά της ερχόταν η συνεχόμενη γκρίνια μιας ψιλής και κάπως κοινότοπης φωνής: «...και νομίζω πραγματικά, δεσποινίς Σάβερνεϊκ, ότι είχα απόλυτο δίκιο! “Αλήθεια”, είπα, “ώστε εκεί το πάτε!” Γιατί, δεσποινίς Σάβερνεϊκ, πιστεύω ακράδαντα ότι ένα κορίτσι οφείλει στον εαυτό του να αντιδρά σε τέτοιες συμπεριφορές... αν καταλαβαίνετε τι εννοώ. “Δεν είμαι όποια κι όποια”, είπα, “να μου λένε τέτοιου είδους πράγματα, και το μόνο που μπορώ εγώ να πω είναι ότι θα πρέπει να έχετε πολύ αρρωστημένη φαντασία!” Είναι δυσάρεστη η αυθάδεια, όμως νομίζω πως είχα δίκιο που αντέδρασα, δε συμφωνείτε, δεσποινίς Σάβερνεϊκ;»

«Ναι, απόλυτα», είπε η Ερνιέτα, με τόση θέρμη στη φωνή της, που ίσως θα είχε κάνει κάποιον που την ήξερε καλά να υποπτευθεί πως δεν άκουγε και πολύ προσεκτικά.

«“Κι αν η γυναίκα σας λέει τέτοιου είδους πράγματα”, του είπα, “ε, τότε είμαι σίγουρη ότι εγώ δεν μπορώ να σας βοηθήσω!” Δεν ξέρω γιατί συμβαίνει αυτό, δεσποινίς Σάβερνεϊκ, όμως όπου πάω βρίσκω τον μπελά μου και είμαι σίγουρη ότι δε φταίω εγώ γι’ αυτό. Δηλαδή, να, οι άντρες είναι εντελώς ευεπηρεάστοι, δεν είναι;» Το μοντέλο άφησε να του ξεφύγει ένα κοκέτικο γελάκι.

«Τρομακτικό», είπε η Ενριέτα με μάτια μισόκλειστα.

Υπέροχη, σκεφτόταν. Υπέροχη αυτή η επιφάνεια ακριβώς κάτω από το βλέφαρο... και η άλλη επιφάνεια ανεβαίνει για να τη συναντήσει. Αυτή η γωνία δίπλα στο πιγούνι είναι λάθος... Πρέπει να αφαιρέσω αυτό το κομμάτι και μετά να το ξαναχτίσω. Είναι ζόρικο.

Όμως μεγαλόφωνα είπε με τη ζεστή, συμπονετική φωνή της: «Θα πρέπει να ήταν τρομερά δύσκολο για σένα».

«Πιστεύω ότι είναι άδικο να ζηλεύεις, δεσποινίς Σάβερνεϊκ, και όλο αυτό είναι αποτέλεσμα στενομυαλιάς, αν καταλαβαίνετε τι θέλω να πω. Είναι ξεκάθαρα φθόνος, για να μιλήσω ανοιχτά, όταν ο άλλος είναι πιο όμορφος και πιο νέος από σένα».

Η Ενριέτα, συνεχίζοντας να δουλεύει το πιγούνι, είπε αφηρημένα: «Ναι, φυσικά».

Είχε μάθει αυτό το κόλπο εδώ και χρόνια, να χωρίζει δηλαδή το μυαλό της σε αυτόνομες και απολύτως ανεξάρτητες περιοχές. Μπορούσε να παίξει κάποιο παιχνίδι ή μπριτζ, να φέρει εις πέρας μια έξυπνη συζήτηση και να γράψει ένα γράμμα συνταγμένο με σαφήνεια χωρίς να φανερώσει στην πορεία ούτε μια στάλα απ' ό,τι πραγματικά απασχολούσε τη σκέψη της. Τώρα ήταν ολόψυχα επικεντρωμένη στο να δει το κεφάλι της Ναυσικάς να παίρνει υποσταση κάτω από τα δάχτυλά της, και το λεπτό, γεμάτο εμπάθεια ρυάκι της φλυαρίας που ξεπηδούσε από αυτά τα τόσο αξιαγάπητα παιδικά χείλη δεν κατάφερνε στο ελάχιστο να εισχωρήσει στα κατάβαθα του μυαλού της. Η Ενριέτα συνέχισε τη συζήτηση χωρίς την παραμικρή προσπάθεια. Ήταν συνηθισμένη στη φλυαρία των μοντέλων. Όχι τόσο των επαγγελματιών – οι ερασιτέχνες ήταν αυτοί που, ενοχλημένοι από την αναγκαστική ακινησία των μελών τους, έβγαζαν την έντασή τους ξεσπώντας σε έναν χείμαρρο από προσωπικές αποκαλύψεις. Έτσι, ένα πολύ διακριτικό κομμάτι της άκουγε και απαντούσε, ενώ, πολύ μακριά και βαθιά μέσα της, η πραγματική Ενριέτα σχολίαζε: *Τι κακόψυχο, τι μοχθηρό πλάσματάκι... όμως με τι μάτια... υπέροχα, υπέροχα μάτια...*

Όσο ήταν απασχολημένη με τα μάτια, άφηνε το κορίτσι να μι-

λάει. Θα του ζητούσε να μείνει σιωπηλό όταν θα έφτανε στο στόμα. Αν το καλοσκεφτόταν κανείς, τι περίεργο να ξεπηδά από τόσο τέλειες καμπύλες αυτό το λεπτό ρυάκι μοχθηρίας...

Να πάρει! σκέφτηκε η Ερνιέτα εκνευρισμένη ξαφνικά, *την κατέστρεψα αυτή την καμπύλη του φρυδιού! Τι, στην οργή, συνέβη; Τόσκις υπερβολικά το κόκαλο... είναι σμιλευτό κι όχι χοντρό...*

Τραβήχτηκε πίσω συνοφρυωμένη, κοίταξε τον πηλό και μετά τη ζωντανή σάρκα που καθόταν πάνω στην πλατφόρμα.

Η Ντόρις Σόντερς συνέχισε να μιλάει. «“Λοιπόν”, είπα, “πραγματικά δεν καταλαβαίνω γιατί ο άντρας σας να μη μου δώσει ένα δώρο, αν του κάνει κέφι, και δε νομίζω ότι χρειαζόταν να πετάξετε αυτού του είδους τις σπόντες”. Ήταν τόσο ωραίο βραχιόλι, δεσποινίς Σάβερνεϊκ, πραγματικά υπέροχο... και τολμώ να πω ότι αυτού του κακομοίρη δεν του περίσσευαν τα λεφτά για κάτι τέτοιο, όμως το βρήκα πολύ γλυκό εκ μέρους του και σίγουρα δεν είχα σκοπό να το επιστρέψω!»

«Σωστά, σωστά», μουρμούρισε η Ερνιέτα.

«Και όχι ότι είχε συμβεί ποτέ κάτι ανάμεσά μας... κάτι άσχημο, εννοώ... τίποτα τέτοιο, φυσικά».

«Φυσικά», είπε η Ερνιέτα. «Είμαι σίγουρη πως δε συνέβη...»

Το μέτωπό της χαλάρωσε. Για το επόμενο μισάωρο δούλευσαν να την είχε πιάσει μανία. Λέρωσε με πηλό το μέτωπό της, που κόλλησε στα μαλλιά της όταν πέρασε ανυπόμονα τα δάχτυλά της από μέσα τους. Τα μάτια της είχαν μια τυφλή, γεμάτη ένταση αγριάδα. Ερχόταν... άρχιζε να το πλησιάζει...

Τώρα, σε λίγες ώρες, θα απαλασσόταν από την αγωνία της – αυτή την αγωνία που θέριευε μέσα της τις τελευταίες δέκα μέρες.

Η Ναυσικά – η ίδια ήταν η Ναυσικά, ξυπνούσε με τη Ναυσικά, έτρωγε πρωινό με τη Ναυσικά κι έβγαине έξω μαζί της. Περιδιόβαινε τους δρόμους με μια νευρική, γεμάτη ένταση ανυπομονησία, ανίκανη να επικεντρώσει τη σκέψη της σε οτιδήποτε άλλο πέρα από ένα πανέμορφο, τυφλό πρόσωπο, που βρισκόταν ελάχιστα

πιο πέρα από εκεί όπου έβλεπαν τα μάτια του μυαλού της – αιωρούνταν σε ένα σημείο όπου μόλις και μετά βίας γινόταν αντιληπτό. Είχε συναντηθεί με μοντέλα, είχε διστάσει πάνω στο ποιον αρχαίο ελληνικό ρυθμό γλυπτικής θα ακολουθούσε, ένιωσε βαθιά ανικανοποίητη...

Ήθελε κάτι... κάτι που θα τη βοηθούσε να αρχίσει... κάτι που θα έκανε πραγματικό το ήδη –αν και εν μέρει– συνειδητοποιημένο όραμά της. Είχε περπατήσει πολύ, εξουθενώνοντας έτσι τον εαυτό της – ένα καλόδεχτο αποτέλεσμα. Αυτή η ασίγηστη επείγουσα ανάγκη –να δει– την οδηγούσε, τη βίαζε να προχωρά.

Καθώς περπατούσε, και τα δικά της μάτια έδειχναν τυφλά. Δεν έβλεπε τίποτε απ' όσα ήταν γύρω της. Πάσχιζε... πάσχιζε διαρκώς να κάνει αυτό το πρόσωπο να έρθει πιο κοντά... Ένιωθε ναυτία, άρρωστη και δυστυχισμένη...

Και τότε, ξάφνα, η όρασή της καθάρισε και με φυσιολογικά ανθρώπινα μάτια είδε απέναντί της μέσα στο λεωφορείο –όπου είχε αφηρημένα και χωρίς κανέναν συνειδητό προορισμό επιβιβαστεί– τη... Ναυσικά! Ένα παιδικό πρόσωπο, μισάνοιχτα χείλη και μάτια – υπέροχα, κενά, τυφλά μάτια.

Το κορίτσι χτύπησε το κουδούνι και κατέβηκε. Η Ενριέτα το ακολούθησε. Τώρα ήταν εντελώς ήρεμη και συγκροτημένη. Είχε βρει αυτό που ήθελε – η αγωνία αυτής της αόριστης αναζήτησης είχε τελειώσει.

«Συγγνώμη που σας ενοχλώ. Είμαι επαγγελματίας γλύπτρια και ξεκάθαρα σας λέω ότι το κεφάλι σας είναι αυτό που ψάχνω».

Ήταν φιλική, γοητευτική και πειστική, όπως πάντα όταν ήθελε κάτι.

Η Ντόρις Σόντερς είχε δυσπιστήσει, είχε ανησυχήσει και είχε κολακευτεί. «Ε, δεν ξέρω, δεν είμαι σίγουρη. Αν είναι μόνο το κεφάλι... Φυσικά, δεν έχω ξανακάνει τέτοιου είδους πράγματα».

Οι πρέποντες δισταγμοί, μια διακριτική ερώτηση σχετικά με τα οικονομικά.

Κι έτσι, να την εδώ η Ναυσικά, να κάθεται πάνω στην πλατφόρ-

μα και να απολαμβάνει τόσο την ιδέα πως τα κάλλη της θα απαθανατίζονταν (παρόλο που δεν της άρεσαν και πολύ τα παραδείγματα της δουλειάς της Ενριέτα που έβλεπε μέσα στο στούντιο!) όσο και το ξεδίπλωμα της προσωπικότητάς της σε μια ακροάτρια η συμπάθεια και η προσοχή της οποίας ήταν αμέριστες.

Πάνω στο τραπέζι, δίπλα στο μοντέλο, βρίσκονταν τα γυαλιά της, που τα φορούσε όσο το δυνατόν πιο σπάνια χάρη στη ματαιοδοξία της, προτιμώντας μερικές φορές να βρίσκει τον δρόμο της ψαχουλευτά, σχεδόν στα τυφλά, καθώς είχε παραδεχτεί στην Ενριέτα ότι χωρίς αυτά ήταν τόσο μύωπας, που δεν έβλεπε ούτε στο ένα μέτρο μπροστά της.

Η Ενριέτα είχε κουνήσει με κατανόηση το κεφάλι της. Τώρα καταλάβαινε τον πραγματικό λόγο για αυτό το ασαφές και υπέροχο βλέμμα.

Ο χρόνος περνούσε. Η Ενριέτα έξαφνα άφησε κάτω τα εργαλεία της και τέντωσε διάπλατα τα χέρια της.

«Εντάξει», είπε. «Τελείωσα. Ελπίζω να μην κουράστηκες πολύ...»

«Αχ, όχι. Σας ευχαριστώ, δεσποινίς Σάβερντεϊκ. Σίγουρα ήταν πολύ ενδιαφέρουσα εμπειρία. Δηλαδή, τελείωσε πραγματικά... τόσο γρήγορα;»

Η Ενριέτα γέλασε.

«Α, όχι, δεν έχει τελειώσει. Θα πρέπει να το δουλέψω ακόμα αρκετά. Όμως τελείωσα σε σχέση με σένα. Πήρα αυτό που ήθελα... έχω φτιάξει τις επιφάνειες».

Το κορίτσι κατέβηκε αργά από την πλατφόρμα. Φόρεσε τα γυαλιά του και μεμιάς η τυφλή αθωότητα και η ασαφής ντόμπρα γοητεία του προσώπου εξαφανίστηκαν. Αυτό που απέμεινε τώρα ήταν μια συνηθισμένη, φτηνή ομορφιά.

Ήρθε και στάθηκε δίπλα στην Ενριέτα και κοίταξε το πρήλινο πρόπλασμα.

«Ω!» είπε αβέβαιη, και η φωνή της φανέρωνε απογοήτευση. «Δε μου μοιάζει και πολύ, σωστά;»

Η Ερνιέτα χαμογέλασε.

«Α, όχι. Δεν είναι προσωπογραφία», απάντησε.

Πραγματικά, η ομοιότητα ήταν ελάχιστη. Αυτό που η Ερνιέτα είχε αντιληφθεί ως τα σημεία όπου θα στηριζόταν για την πραγματοποίηση της νοητικής σύλληψης της Ναυσικάς ήταν η τοποθέτηση των ματιών – η γραμμή των ζυγωματικών. Αυτή δεν ήταν η Ντόρις Σόντερς, ήταν ένα τυφλό κορίτσι, για το οποίο θα μπορούσε να γραφτεί ένα ποίημα. Τα χείλη ήταν μισάνοιχτα σαν της Ντόρις, όμως δεν ήταν τα δικά της. Ήταν χείλη που μιλούσαν μια άλλη γλώσσα και πρόφεραν σκέψεις που δεν ήταν οι σκέψεις της Ντόρις.

Κανένα από τα χαρακτηριστικά του προσώπου δεν είχε αποδοθεί με ευκρίνεια. Ήταν η Ναυσικά της μνήμης, όχι του φυσικά αντιληπτού...

«Λοιπόν», είπε η δεσποινίς Σόντερς αβέβαια, «υποθέτω πως θα δείχνει καλύτερο όταν προχωρήσετε λιγάκι... Όντως δε με χρειάζεστε άλλο;»

«Όχι, σ' ευχαριστώ», είπε η Ερνιέτα (*και ευτυχώς!* είπε από μέσα της). «Ήσουν απλώς υπέροχη. Σου είμαι ευγνώμων».

Ξεφορτώθηκε με επιτηδειότητα την Ντόρις και πήγε να κάνει λίγο σκέτο καφέ. Ήταν κουρασμένη – απίστευτα αποκαμωμένη. Όμως ευτυχισμένη – ευτυχισμένη και γαλήνια.

Δόξα τω θεώ, σκέφτηκε, τώρα μπορώ να είμαι ξανά άνθρωπος.

Αμέσως η σκέψη της στράφηκε στον Τζον. Τα μάγουλά της φλογίστηκαν, ένα ξαφνικό και γρήγορο πετάρισμα της καρδιάς ανέβασε τη διάθεσή της.

Αύριο θα πάω στο Χόλοου... θα δω τον Τζον...

Έμεινε εντελώς ακίνητη, έτσι απλωμένη πάνω στον χαμηλό καναπέ, να πίνει το καυτό, δυνατό ρόφημα. Ήπие τρία φλιτζάνια και ένοιωσε να την πλημμυρίζει ξανά ζωντάνια.

Ήταν ωραίο, σκέφτηκε, που ήταν ξανά άνθρωπος... και όχι εκείνο το άλλο πλάσμα. Ήταν ωραίο που είχε σταματήσει να νιώθει ανήσυχη, δυστυχισμένη, κάτι να την παρασέρνει παρά τη θέλησή της.

Ήταν ωραίο που είχε σταματήσει να περιφέρεται στους δρόμους χωρίς χαρά, να ψάχνει για κάτι και να νιώθει εκνευρισμό και ανυπομονησία επειδή στην πραγματικότητα δεν ήξερε τι ήταν αυτό που αναζητούσε! Τώρα, ευτυχώς, μπροστά της υπήρχε μόνο σκληρή δουλειά – και ποιος έδινε σημασία στη σκληρή δουλειά;

Άφησε κάτω το άδειο φλιτζάνι, σηκώθηκε και τεμπέλικα ξαναγύρισε στη Ναυσικά. Την κοίταξε για λίγο και μια μικρή ζάρα σχηματίστηκε αργά ανάμεσα στα φρύδια της.

Δεν ήταν... δεν ήταν ακριβώς... τι πήγαινε στραβά; Μάτια τυφλά.

Μάτια τυφλά, πιο όμορφα από κάθε άλλο ζευγάρι μάτια που μπορούσαν κι έβλεπαν... μάτια που ξέσκιζαν την καρδιά σου επειδή ήταν τυφλά... Το είχε καταφέρει αυτό ή όχι;

Ναι, το είχε καταφέρει, όμως είχε πιάσει και κάτι άλλο· κάτι που ούτε στις προθέσεις της ήταν ούτε το είχε σκεφτεί. Η γενική κατασκευή ήταν εντάξει – ναι, σίγουρα. Όμως από πού ερχόταν αυτή η ανεπαίσθητη ύπουλη αίσθηση;

Η αίσθηση, κάπου, από ένα κακόψυχο, μοχθηρό μυαλό.

Δεν άκουγε, δεν άκουγε πραγματικά. Κι όμως, με κάποιον τρόπο, περνώντας μέσα από τ' αυτιά της και βγαίνοντας από τα δάχτυλά της, αυτό που άκουγε είχε μπει στον πηλό.

Και δε θα μπορούσε... το ήξερε πως δε θα μπορούσε... να καταφέρει να το βγάλει από εκεί.

Η Ενριέτα στράφηκε μακριά του απότομα. Ίσως να ήταν η ιδέα της. Ναι, σίγουρα ήταν η ιδέα της. Το πρωί θα έβλεπε τα πράγματα εντελώς διαφορετικά. Σκέφτηκε με απογοήτευση: *Πόσο τρωτός είναι κανείς...*

Πήγε συνοφρυωμένη ως την άκρη του στούντιο. Σταμάτησε μπροστά από το άγαλμά της με τον τίτλο *Λατρεία*. Αυτό ήταν μια χαρά – ένα πολύ καλό κομμάτι ξύλο αχλαδιάς πατιναρισμένο όπως έπρεπε. Το κρατούσε πολύ καιρό τώρα, το είχε σαν θησαυρό.

Το κοίταξε με μάτι κριτικό. Ναι, ήταν καλό. Δε χωρούσε αμφιβολία. Το καλύτερο πράγμα που είχε κάνει εδώ και καιρό. Το είχε φτιάξει για τη Διεθνή Ομάδα. Ναι, ήταν μια σπουδαία έκθεση.

Τα είχε κάνει όλα σωστά: την ταπεινότητα, τη δύναμη στους μυς του λαιμού, τους κυρτούς ώμους, το αμυδρά ανασηκωμένο πρόσωπο – ένα πρόσωπο χωρίς χαρακτηριστικά, μιας και η λατρεία σβήνει την προσωπικότητα.

Ναι, υποταγή, ευλάβεια – και, τέλος, αφοσίωση, που σχεδόν ξεπερνάει την ειδωλολατρία...

Η Ερνιέτα αναστέναξε. Μόνο να μην είχε θυμώσει τόσο ο Τζον, αναλογίστηκε. Αυτός ο θυμός την είχε ξαφνιάσει. Της είχε φανερώσει κάτι που δεν το ήξερε ούτε ο ίδιος για τον εαυτό του. Της είχε πει κοφτά: «Δεν μπορείς να το εκθέσεις αυτό!»

Κι εκείνη το ίδιο κοφτά του είχε απαντήσει: «Θα το εκθέσω».

Γύρισε αργά πίσω στη Ναυσικά. Δεν υπήρχε τίποτα εδώ, σκέφτηκε, που να μην μπορεί να το διορθώσει. Ψέκασε το άγαλμα και το τύλιξε με υγρά υφάσματα. Θα μπορούσε να μείνει έτσι ως τη Δευτέρα ή την Τρίτη. Πια δεν υπήρχε βιασύνη· όλες οι βασικές επιφάνειες ήταν εκεί. Το μόνο που χρειαζόταν ήταν υπομονή.

Μπροστά της είχε τρεις χαρούμενες μέρες με τη Λούσι, τον Χένρι και τη Μιτζ – και τον Τζον! Χασμουρήθηκε, τεντώθηκε σαν γάτα, με απόλαυση και παραίτηση, τραβώντας κάθε μυ της μέχρι εκεί που δεν πήγαινε άλλο. Έξαφνα συνειδητοποίησε πόσο κουρασμένη ήταν.

Έκανε ένα ζεστό μπάνιο κι έπεσε στο κρεβάτι. Έμεινε ξαπλωμένη ανάσκελα να κοιτάζει ένα δυο αστέρια στον ουρανό. Από εκεί το βλέμμα της ταξίδεψε στο μοναχικό φως που έμενε πάντοτε αναμμένο, τον μικρό λαμπτήρα που φώτιζε τη γυάλινη μάσκα, ένα από τα πιο πρώιμα έργα της. Ένα ιδιαίτερα προφανές κομμάτι, σκέφτηκε τώρα. Συμβατικό ως προς το νόημά του.

Ευτυχώς, αναλογίστηκε, που εξελισσόταν...

Και τώρα ύπνος! Ο δυνατός καφές που είχε πειε δεν μπορούσε να την κρατήσει ξάγρυπνη, εκτός κι αν το επιθυμούσε η ίδια. Εδώ και καιρό είχε μάθει στον εαυτό της την πρακτική που, όποτε το ήθελε, μπορούσε να την οδηγήσει στη λησμονιά του ύπνου.

Βρίσκεις κάποιες σκέψεις, τις διαλέγεις από το απόθεμα που έχεις, και μετά δεν τις επεξεργάζεσαι, παρά τις αφήνεις να ξεγλιστρήσουν ανάμεσα από τα δάχτυλα το μυαλού σου, δεν προσπαθείς ποτέ να τις συγκρατήσεις ούτε να επιμείνεις σ' αυτές ούτε να συγκεντρωθείς... απλώς τις αφήνεις να περάσουν ανάλαφρα από το μυαλό σου.

Έξω, ένα αυτοκίνητο γκάζωσε – από κάπου εκεί κοντά ακούστηκαν μια βραχνή κραυγή και γέλια. Η Ερνιέτα συμπεριέλαβε κι αυτούς τους ήχους στο ημισυνειδητό ποτάμι των σκέψεών της.

Το αυτοκίνητο, σκέφτηκε, ήταν μια τίγρη που βρυχιόταν... κιτρινόμαυρη... με ρίγες όπως τα πολύχρωμα φύλλα... φύλλα και σκιές... μια ζεστή ζούγκλα... και μετά μαζί με το ποτάμι... ένα πλατύ, τροπικό ποτάμι... στη θάλασσα, και το πλεούμενο ταξιδεύει... και βραχνές φωνές που αποχαιρετούν μεγάλοφωνα, και ο Τζον δίπλα της στο κατάστρωμα... αυτή και ο Τζον να ταξιδεύουν στη γαλανή θάλασσα και ως την τραπεζαρία... να του χαμογελάει απέναντί του στο τραπέζι, όπως στο δείπνο στο Μεζόν Ντορέ... ο καημένος ο Τζον, ήταν τόσο θυμωμένος... έξω, στον νυχτερινό αέρα... και το αυτοκίνητο, η αίσθηση πως πατούσε το γκάζι χωρίς προσπάθεια, μαλακά, ενώ έφευγε τρέχοντας από το Λονδίνο... ανέβαινε προς το Σόβελ Ντάουν... τα δέντρα... η λατρεία του δέντρου... το Χόλοου... η Λούσι...

Τζον... Τζον... η Ασθένεια του Ρίτζγουεϊ*... καημένη Τζον... τώρα περνούσε στη λήθη, σε μια ευτυχισμένη μακαριότητα.

Και μετά, μια ξαφνική ανησυχία, κάποιο κρυφό αίσθημα ενοχής την τράβηξε πίσω. Κάτι που έπρεπε να είχε γίνει. Κάτι που είχε καταπνίξει.

Η Ναυσικά;

Η Ερνιέτα σηκώθηκε από το κρεβάτι αργά και απρόθυμα. Άνα-

* Ασθένεια που έχει επινοήσει η συγγραφέας. Τα συμπτώματα που περιγράφονται οδηγούν στη σκέψη ότι πρόκειται για την πολλαπλή σκλήρυνση. (Σ.τ.Ε.)

ψε τα φώτα, πήγε απέναντι, στη βάση, και ξετύλιξε τα υφάσματα.

Πήρε μια βαθιά ανάσα.

Δεν ήταν η Ναυσικά – ήταν η Ντόρις Σόντερς!

Η Ενριέτα ένιωσε να τη διαπερνά ένα κύμα πανικού. «Μπορώ να το διορθώσω... μπορώ να το διορθώσω...» άρχισε να εκλιπαρεί σιωπηλά.

Ανόητη, είπε μετά από μέσα της. *Ξέρεις πολύ καλά τι πρέπει να κάνεις.*

Γιατί, αν δεν το έκανε τώρα αμέσως, αύριο δε θα είχε το κουράγιο. Ήταν σαν να κατέστρεφε μέρος από τον ίδιο της τον εαυτό. Ήταν οδυνηρό, ναι, ήταν οδυνηρό.

Ίσως, σκέφτηκε η Ενριέτα, οι γάτες να νιώθουν κάπως έτσι όταν κάτι πάει στραβά με το γατί τους και το σκοτώνουν.

Πήρε μια γρήγορη, κοφτή ανάσα και μετά έπιασε αποφασιστικά το πρόπλασμα, το τράβηξε από την αρματούρα, το σήκωσε, μια ογκώδη, βαριά μάζα, και το έχωσε μέσα στον κάδο με τον μεταχειρισμένο πηλό.

Στάθηκε εκεί ανασαίνοντας βαριά και κατέβασε τα μάτια της στα λερωμένα χέρια της, εξακολουθώντας να νιώθει σωματικά και ψυχικά διαλυμένη. Τα σκούπισε αργά από τον πηλό.

Επέστρεψε στο κρεβάτι νιώθοντας ένα παράξενο κενό, αλλά και γαλήνη. Η Ναυσικά, σκέφτηκε λυπημένα, δε θα εμφανιζόταν ξανά. Είχε γεννηθεί, είχε μολυνθεί και είχε πεθάνει.

Τι παράξενο, σκέφτηκε η Ενριέτα. *Πώς μπορούν κάποια πράγματα να εισχωρήσουν μέσα σου χωρίς να το καταλάβεις...*

Παρόλο που δεν άκουγε –δεν άκουγε πραγματικά–, η κακόβουλη και μικροπρεπής σκέψη της Ντόρις είχε εισχωρήσει στο μυαλό της και είχε επηρεάσει τα χέρια της. Και τώρα αυτό το πράγμα που υπήρξε η Ναυσικά –η Ντόρις– δεν ήταν παρά μόνο πηλός – σκέτη ύλη που σύντομα θα μετασχηματιζόταν σε κάτι άλλο.

Η Ενριέτα σκέφτηκε ονειροπόλα: *Αυτό, λοιπόν, είναι ο θάνατος; Κι αυτό που αποκαλούμε προσωπικότητα είναι απλώς ένα σχήμα... η εντύπωση στη σκέψη κάποιου; Στη σκέψη ποιου; Του Θεού;*

Αυτή, εξάλλου, δεν ήταν και η ιδέα στο *Πέρ Γκιντ*; Και στην κουτάλα του Κουμποχύτη;*

Όπου είμαι εγώ, ο εαυτός μου ολάκερος, ο αληθινός άνθρωπος; Όπου είμαι εγώ και το σημάδι του Θεού πάνω στο μέτωπό μου;

Άραγε ένωθε κι ο Τζον έτσι; Ήταν τόσο κουρασμένος εκείνη τη νύχτα... τόσο αποθαρρημένος. Η Ασθένεια του Ρίτζγουεϊ... Ούτε ένα από αυτά τα βιβλία δε σου έλεγε ποιος ήταν ο Ρίτζγουεϊ! Οι βλάκες, σκέφτηκε η Ερνιέτα. Θα ήθελε να ξέρει... Η Ασθένεια του Ρίτζγουεϊ.

* Αναφορά στο θεατρικό έργο του Χένρικ Ίψεν, όπου ο Κουμποχύτης είναι ένας από τους ρόλους. (Σ.τ.Ε.)

Ο Τζον Κρίστοου καθόταν στο γραφείο του ιατροείου του έχοντας μπροστά του την προτελευταία ασθενή του εκείνο το πρωινό. Τα μάτια του, γεμάτα συμπόνια και ενθάρρυνση, την παρακολουθούσαν καθώς εξηγούσε την κατάσταση παρουσιάζοντας τις λεπτομέρειες. Πότε πότε κουνούσε το κεφάλι του με κατανόηση. Έκανε ερωτήσεις, έδινε συμβουλές. Το πρόσωπο της ασθενούς φωτίστηκε ανεπαίσθητα. Ο δόκτωρ Κρίστοου ήταν πραγματικά υπέροχος! Έδειχνε τόσο μεγάλο ενδιαφέρον... ότι νοιαζόταν πραγματικά. Ακόμη και που του μιλούσε, ένιωθε πιο δυνατή.

Ο Τζον Κρίστοου τράβηξε μια κόλα χαρτί μπροστά του κι άρχισε να γράφει. Καλύτερα να της έδινε ένα καθαριστικό, πρότεινε. Αυτό το καινούργιο αμερικανικό σκεύασμα, όμορφα τοποθετημένο σε ζελατίνα, με μια κομψή και ασυνήθιστη σομόν απόχρωση. Και πολύ ακριβό, δύσκολα το βρίσκει κανείς, δεν το φέρνουν όλα τα φαρμακεία. Μάλλον η κυρία θα έπρεπε να πάει σε εκείνο το μαγαζάκι στην οδό Γουόρντον. Θα ήταν προς όφελός της – ίσως να την έκανε να νιώθει καλύτερα για έναν δυο μήνες και μετά θα έπρεπε να της προτείνει κάτι άλλο. Δεν μπορούσε να κάνει τίποτα ουσιαστικό γι' αυτή. Η κρίση της ήταν ασθενική και δε γινόταν τίποτα γι' αυτό. Δεν ήταν και καμιά υπόθεση που άξιζε να πέσεις με τα μούτρα πάνω της. Αντίθετα με αυτή της καημενούλας της κυρίας Κράμπτρι...

Τι βαρετό πρωινό! Προσοδοφόρο οικονομικά, αλλά τίποτα πε-

ρισσότερο. Θεέ μου, πόσο μπαφιασμένος ένιωθε. Μπαφιασμένος από άρρωστες γυναίκες και από τις θεραπείες τους· να τις καθησυχάζει, να τις εμψυχώνει και τίποτε άλλο πέρα από αυτό. Μερικές φορές αναρωτιόταν αν άξιζε τον κόπο. Όμως τότε, πάντοτε, θυμόταν το νοσοκομείο Σεντ Κρίστοφερς, τη μακρά σειρά από κρεβάτια στον θάλαμο Μάργκαρετ Ράσελ και την κυρία Κράμπτρι να του χαμογελάει με το φαφούτικο στόμα της.

Οι δυο τους καταλαβαίνονταν μεταξύ τους! Εκείνη ήταν αγωνίστρια, όχι σαν εκείνο το ασπόνδυλο γραϊδίο στο διπλανό κρεβάτι. Στεκόταν στο πλευρό του, ήθελε να ζήσει, παρόλο που ένας Θεός ήξερε γιατί, αν σκεφτείς πως έμενε σε μια παραγκούπολη με έναν άντρα μεθύστακα και ένα τσούρμο ατίθασα κουτσούβελα, και πως η ίδια αναγκαζόταν να δουλεύει μέρα μπαίνει, μέρα βγαίνει, σφουγγαρίζοντας αμέτρητα πατώματα αμέτρητων γραφείων. Σκληρή, αδιάκοπη ταλαιπωρία και ελάχιστες χαρές! Όμως ήθελε να ζήσει – απολάμβανε τη ζωή, όπως κι αυτός ο Τζον Κρίστοου απολάμβανε τη δική του ζωή! Αυτό που τους ευχαριστούσε δεν ήταν οι συνθήκες διαβίωσης, αλλά η ίδια η ζωή – η ικανοποίηση που νιώθεις όταν υπάρχουν. Κάτι παράξενο, που κανείς δεν μπορούσε να εξηγήσει. Είπε από μέσα του ότι έπρεπε να μιλήσει στην Ενριέτα γι' αυτό.

Σηκώθηκε για να συνοδέψει την ασθενή του ως την πόρτα. Το χέρι του έπιασε το δικό της σε μια θερμή χειραψία, φιλική, ενθαρρυντική. Η φωνή του ήταν κι αυτή ενθαρρυντική, γεμάτη ενδιαφέρον και συμπάθεια. Εκείνη έφυγε με αναπτερωμένο ηθικό, σχεδόν χαρούμενη. Ο δόκτωρ Κρίστοου τη νοιαζόταν πάρα πολύ, σκεπτόταν.

Καθώς η πόρτα έκλεινε πίσω της, ο δόκτωρ Κρίστοου την έβγαλε αυτόματα από το μυαλό του· στην πραγματικότητα, ακόμη κι όταν βρισκόταν εδώ, γι' αυτόν ήταν σαν να μην υπήρχε. Είχε κάνει απλώς τη δουλειά του. Όλα γίνονταν αυτόματα. Κι όμως, παρόλο που είχε απασχολήσει επιφανειακά τη σκέψη του, ο ίδιος είχε καταβάλει μεγάλη προσπάθεια να ανταποκριθεί. Η αντίδρασή του

ήταν η αυτόματη αντίδραση του θεραπευτή και ένιωσε να ξεφουσκώνει από την απώλεια ενεργητικότητας.

Θεέ μου, σκέφτηκε ξανά. Πόσο κουρασμένος νιώθω!

Είχε να δει ακόμη έναν ασθενή και μετά μπροστά του είχε ένα ξέγνοιαστο Σαββατοκύριακο. Έμεινε να απολαμβάνει αυτή τη σκέψη. Χρυσά φύλλα με πινελιές κόκκινες, η νοτερή μυρωδιά του φθινοπώρου, ο δρόμος να ξετυλίγεται μέσα στο δάσος, οι φωτιές, η Λούσι, το πιο μοναδικό και χαριτωμένο πλάσμα που υπήρχε, με τον παράξενο, άπιαστο τρόπο σκέψης της. Προτιμούσε να τον φιλοξενούν ο Χένρι και η Λούσι παρά οποιοσδήποτε άλλος στην Αγγλία. Και το Χόλοου ήταν το πιο υπέροχο σπίτι που ήξερε. Την Κυριακή θα βολτάριζε μέσα στο δάσος με την Ενριέτα – θα ανέβαιναν στην κορυφή του λόφου και θα τραβούσαν κατά μήκος της ράχης του. Περιπατώντας μαζί της θα ξεχνούσε πως υπήρχαν άρρωστοι σ' αυτόν τον κόσμο. Ευτυχώς που τίποτε από αυτά δεν είχε σχέση μ' εκείνη, σκέφτηκε.

Και μετά, με μια ξαφνική, γρήγορη εναλλαγή στη διάθεσή του, *αλλά και να είχε, ποτέ δε θα μου το αποκάλυπτε!*

Έπρεπε να δει άλλον έναν ασθενή. Έπρεπε να πατήσει το κουδούνι πάνω στο γραφείο του. Κι όμως το καθυστερούσε ανεξήγητα. Είχε ήδη αργήσει. Στο επάνω πάτωμα, στην τραπεζαρία, το γεύμα θα ήταν έτοιμο. Η Γκέρντα και τα παιδιά θα τον περίμεναν. Έπρεπε να συνεχίσει.

Κι όμως, στεκόταν εκεί ασάλευτος. Ήταν πολύ κουρασμένος – ήταν κατάκοπος.

Τώρα τελευταία είχε αρχίσει να τον κυριεύει αυτή η κούραση. Ήταν η ρίζα τού συνεχώς αυξανόμενου εκνευρισμού του, τον οποίο συνειδητοποιούσε αλλά δεν μπορούσε να ελέγξει. Η καημένη η Γκέρντα, σκέφτηκε, πόσα έπρεπε να υπομένει... Μακάρι να μην ήταν τόσο υποχωρητική, τόσο πρόθυμη να παραδεχτεί πως δικό της ήταν το λάθος όταν τις μισές φορές το φταίξιμο ήταν δικό του! Υπήρχαν μέρες που ό,τι κι αν έλεγε ή έκανε η Γκέρντα τον εκνεύριζε, κι αυτό που κυρίως τον θύμωνε, σκέφτηκε μετανιωμένος,

ήταν οι αρετές της· η υπομονή της, η ανιδιοτέλειά της, η υποταγή του θελήματός της στο δικό του ήταν αυτά που τον ενοχλούσαν. Και ποτέ της δεν αγανακτούσε με τις ξαφνικές εκρήξεις θυμού του, ποτέ δεν επέμενε στη δική της γνώμη, όταν ερχόταν σε αντίθεση με τη δική του, ποτέ δεν επιχειρούσε να κάνει του κεφαλιού της.

Μα, σκέφτηκε, γι' αυτό δεν την παντρεύτηκες; Γιατί παραπονιέσαι; Έπειτα από εκείνο το καλοκαίρι στο Σαν Μιγκέλ...

Τώρα που το σκεφτόταν, τι περίεργο που ήταν... αυτά τα ίδια χαρακτηριστικά που τον εκνεύριζαν στην Γκέρντα ήταν που τόσο απεγνωσμένα ήθελε να βρει στην Ενριέτα. Αυτό που τον εκνεύριζε στην Ενριέτα (όχι, είχε διαλέξει λάθος λέξη – αυτό που του γεννούσε ήταν θυμός, όχι εκνευρισμός), αυτό που τον εξόργιζε ήταν η ανυποχώρητη ευθύτητα της Ενριέτα σε θέματα που τον αφορούσαν. Ήταν τόσο αντίθετη με τη συμπεριφορά της απέναντι στον κόσμο γενικά. Κάποτε της είχε πει: «Νομίζω πως είσαι η μεγαλύτερη ψεύτρα που ξέρω».

«Ίσως».

«Πάντοτε είσαι πρόθυμη να πεις οτιδήποτε στον άλλο, αρκεί να τον ευχαριστήσει».

«Πάντοτε αυτό μου φαίνεται το πιο σημαντικό».

«Πιο σημαντικό από το να πεις την αλήθεια;»

«Περισσότερο».

«Τότε γιατί, για όνομα του Θεού, δεν μπορείς να μου πεις κι εμένα κανένα ψέμα;»

«Θέλεις να το κάνω;»

«Ναι».

«Λυπάμαι, Τζον, αλλά δεν μπορώ».

«Θα έπρεπε να ξέρεις τι θα ήθελα να πεις...»

Όμως τώρα δεν ήταν σωστό να αρχίσει να σκέφτεται την Ενριέτα. Θα τη συναντούσε σήμερα το απόγευμα. Αυτό που έπρεπε να κάνει τώρα ήταν να ακολουθήσει τη ρουτίνα του. Να πατήσει το κουδούνι και να δει αυτήν την αναθεματισμένη τελευταία ασθενή. Άλλο ένα αρρωστιάρικο πλάσμα! Πάλι ένα δέκατο πραγματική αρρώστια

και εννιά δέκατα υποχονδρία! Αλλά, πάλι, γιατί να μην απολαμβάνει την ανημποριά της, αφού είναι διατεθειμένη να πληρώσει γι' αυτήν; Αυτό εξισορροπούσε τις κυρίες Κράμπτρι τούτου του κόσμου.

Όμως εξακολουθούσε να μένει ασάλευτος στη θέση του.

Ήταν κουρασμένος – πολύ κουρασμένος. Είχε την εντύπωση ότι ήταν κουρασμένος εδώ και πάρα πολύ καιρό. Υπήρχε κάτι που ήθελε – που το ήθελε σαν τρελός.

Και μέσα στο μυαλό του πέρασε σαν αστραπή η σκέψη: *Θέλω να πάω σπίτι.*

Αυτό τον ξάφνιασε. Από πού ήρθε αυτή η σκέψη; Και τι σήμαινε; Σπίτι; Ποτέ δεν είχε σπίτι. Οι γονείς του ήταν Άγγλοι της Ινδίας, είχε μεγαλώσει περιφερόμενος από τον θείο στη θεία του, περνώντας στον καθένα τους και μια ξεχωριστή περίοδο διακοπών. Ο πρώτος μόνιμος τόπος κατοικίας του υπέθετε ότι ήταν αυτό το σπίτι στη Χάρλεϊ Στριτ.

Αλήθεια, θεωρούσε αυτό το σπίτι σπίτι του; Κούνησε το κεφάλι του. Ήξερε πως δεν ήταν έτσι.

Όμως η ιατρική περιέργειά του είχε ξυπνήσει. Τι σήμαινε γι' αυτόν ετούτη η φράση που είχε ξεπηδήσει έτσι έξαφνα μέσα από το μυαλό του;

Θέλω να πάω σπίτι.

Θα πρέπει να υπήρχε κάτι – κάποια εικόνα.

Μισόκλεισε τα μάτια του – θα πρέπει να υπήρχε κάποιο υπόβαθρο.

Και πολύ καθαρά, μπροστά στα νοητά μάτια του, είδε το βαθύ γαλάζιο της Μεσογείου, τα φοινικόδεντρα, τα παχύφυλλα και τις φραγκοσυκιές· μύρισε την καυτή καλοκαιρινή σκόνη και θυμήθηκε την αίσθηση του δροσερού νερού μετά την πολύωρη ηλιοθεραπεία. Το Σαν Μιγκέλ!

Είχε ξαφνιαστεί – κι ένιωθε και λίγο ενοχλημένος. Είχε να σκεφτεί το Σαν Μιγκέλ πολλά χρόνια τώρα. Σίγουρα δεν ήθελε να επιστρέψει εκεί. Όλα αυτά ανήκαν σε ένα περασμένο κεφάλαιο της ζωής του.

Αυτό ήταν δώδεκα δεκατέσσερα χρόνια πριν. Και είχε κάνει το σωστό! Η κρίση του υπήρξε απολύτως σωστή. Μπορεί να ήταν τρελός και παλαβός με τη Βερόνικα, όμως δε θα έβγαζε κάπου όλο αυτό. Η Βερόνικα θα τον είχε καταπιεί ψυχή τε και σώματι. Ήταν η επιτομή της εγωπάθειας και δεν είχε μπει στον κόπο να το κρύψει! Η Βερόνικα είχε αρπάξει τα περισσότερα πράγματα που ήθελε, όμως δεν είχε καταφέρει να αρπάξει αυτόν! Της είχε ξεφύγει. Αν το έβλεπε κανείς απέξω, θα μπορούσε να πει ότι της είχε φερθεί άσχημα. Με απλά λόγια, την παράτησε! Όμως η αλήθεια ήταν πως αυτός σκόπευε να ζήσει τη δική του ζωή και η Βερόνικα δε θα του το είχε επιτρέψει. Η δική της πρόθεση ήταν να ζει η ίδια τη δική της ζωή όπως ήθελε και ο Τζον να βρίσκεται πάντοτε εκεί για όποτε τον χρειαζόταν.

Ξαφνιάστηκε όταν της αρνήθηκε να πάει μαζί της στο Χόλιγουντ.

Του είπε με περιφρόνηση: «Αν θέλεις πραγματικά να δουλεύεις ως γιατρός, μπορείς να πάρεις κι εκεί άδεια ασκήσεως, υποθέτω, αλλά είναι εντελώς άχρηστο. Εσύ έχεις αρκετά για να τα βγάλεις πέρα κι εγώ θα βγάζω λεφτά με ουρά».

Κι εκείνος της απάντησε απότομα: «Μα, εγώ λατρεύω το επάγγελμά μου. Θα δουλέψω με τον Ράντλεϊ!»

Η φωνή του, η φωνή ενός ενθουσιώδους νεαρού, ήταν γεμάτη δέος.

«Μ' αυτόν τον παράξενο, εύθικτο γέρο,»

«Αυτός ο παράξενος, εύθικτος γέρος», της απάντησε θυμωμένος ο Τζον, «έχει κάνει μια τρομερά αξιόλογη έρευνα πάνω στην ασθένεια του Πρατ...»

Εκείνη τον είχε διακόψει: «Και ποιος νοιάζεται για την ασθένεια του Πρατ,» Η Καλιφόρνια, του είχε πει, ήταν πολύ γοητευτικό μέρος. Και, αλήθεια, θα είχε πλάκα να δουν τον κόσμο. Και πρόσθεσε: «Θα είναι απαίσια χωρίς εσένα. Σε θέλω, Τζον... σε χρειαζόμαστε».

Και τότε εκείνος έκανε την αδιανόητη για τη Βερόνικα πρόταση εκείνη να απορρίψει την πρόταση για το Χόλιγουντ, να τον παντρευτεί και να εγκατασταθούν μαζί στο Λονδίνο.

Εκείνη το πήρε ελαφρά και παρέμεινε αδιαπραγμάτευτη. Θα πήγαινε στο Χόλιγουντ και, καθώς αγαπούσε τον Τζον, εκείνος έπρεπε να την παντρευτεί και να πάει μαζί της. Δεν είχε καμία αμφιβολία για την ομορφιά και τη δύναμή της.

Εκείνος είχε αντιληφθεί ότι μόνο ένα πράγμα μπορούσε να γίνει και το είχε κάνει. Της έγραψε πως διέλυε τον αρραβώνα τους.

Είχε υποφέρει πάρα πολύ, όμως δεν είχε καμία αμφιβολία ότι ήταν σοφή η απόφαση που είχε πάρει. Επέστρεψε στο Λονδίνο, άρχισε να δουλεύει με τον Ράντλεϊ και έναν χρόνο αργότερα παντρεύτηκε την Γκέρντα, που ήταν το ακριβώς αντίθετο της Βερόνικα...

Η πόρτα άνοιξε και μπήκε η Μπέριλ Κόλινς, η γραμματέας του.

«Έχετε ακόμη να δείτε την κυρία Φόρεστερ».

«Το ξέρω», της είπε εκείνος κοφτά.

«Σκέφτηκα πως μπορεί να το ξεχάσατε».

Διέσχισε το δωμάτιο και βγήκε από την απέναντι πόρτα. Τα μάτια του Κρίστουου την ακολούθησαν καθώς αποσυρόταν ήρεμη. Ήταν ασχημούλα η Μπέριλ, όμως αναθεματισμένα αποτελεσματική. Την είχε έξι χρόνια. Ποτέ δεν έκανε ούτε ένα λάθος. Ποτέ δεν τα είχε χάσει, ποτέ δεν έδειξε ανησυχία ή ανυπομονησία. Είχε μαύρα μαλλιά, θαμπό δέρμα και αποφασιστικό πιγούνι. Πίσω από τα χοντρά γυαλιά της τα καθαρά, γκρίζα μάτια της τον επεξεργάζονταν κι αυτόν και όλο το υπόλοιπο σύμπαν με την ίδια αποστασιοποιημένη προσοχή.

Αναζητούσε μια όχι ιδιαίτερα όμορφη γραμματέα που να κοιτά μόνο τη δουλειά της, και είχε βρει μια όχι ιδιαίτερα όμορφη γραμματέα που κοιτούσε μόνο τη δουλειά της, όμως μερικές φορές, παράλογα, ο Τζον Κρίστουου ένιωθε εξοργισμένος. Σύμφωνα με τους νόμους του σινεμά και της λογοτεχνίας, η Μπέριλ θα έπρεπε να είναι απόλυτα αφοσιωμένη στον εργοδότη της. Όμως ο Κρίστουου ήξερε πως δεν της είχε γεμίσει το μάτι. Δεν του έδειχνε ούτε αφοσίωση ούτε αυταπάρνηση. Τον αντιμετώπιζε ως ένα ανθρωπινό πλάσμα επιρρεπές στα λάθη και τίποτε άλλο. Ποτέ δεν την εντυπωσίασε η προσωπικότητά του, δεν την επηρέασε η γοντεία

του. Ο Χρίστος έφτανε μερικές φορές και να αμφιβάλλει αν, έστω, τον συμπαθούσε.

Κάποτε την είχε ακούσει να μιλάει με μια φίλη της στο τηλέφωνο.

«Όχι», της έλεγε. «Δε νομίζω πως είναι πολύ πιο εγωιστής απ' ό,τι παλιότερα. Ίσως απλώς πιο επιπόλαιος και απερίσκεπτος».

Είχε καταλάβει ότι μιλούσε για τον ίδιο, και για ένα ολόκληρο εικοσιτετράωρο ένιωθε οργισμένος με αυτό.

Αν και τον εκνεύριζε ο χωρίς διάκριση ενθουσιασμός της Γκέρντα, εξίσου τον εκνεύριζε και η ψυχραιμη κριτική ματιά της Μπέριλ.

Εδώ που τα λέμε, σκέφτηκε, με εκνευρίζουν σχεδόν τα πάντα...

Κάτι δεν πήγαινε καλά εδώ. Μήπως η υπερβολική δουλειά; Ίσως. Όχι, αυτό ήταν η δικαιολογία. Αυτή η αυξανόμενη ανυπομονησία, αυτό το εκνευριστικό μπούχτισμα είχε κάποια πιο βαθιά πηγή. Σκέφτηκε: *Δε θα με βγάλει πουθενά αυτό. Πρέπει ν' αλλάξω τρόπο. Τι τρέχει μ' εμένα; Μακάρι να μπορούσα να ξεφύγω...*

Και να τη πάλι – με το που σκέφτηκε τη φυγή, ξεπήδησε με βιάση η ίδια τυφλή σκέψη: *Θέλω να πάω σπίτι...*

Στον διάβολο όλα! Χάρλεϊ Στριτ 404, αυτό ήταν το σπίτι του!

Και στην αίθουσα αναμονής βρισκόταν η κυρία Φόρεστερ. Μια κουραστική γυναίκα, μια γυναίκα με πάρα πολλά χρήματα και πάρα πολύ ελεύθερο χρόνο να σκέφτεται τις αρρώστιες της.

Κάποτε κάποιος του είπε: «Πρέπει να κουράζεσαι πολύ με όλες αυτές τις πλούσιες ασθενείς που φαντάζονται πως είναι άρρωστες. Θα πρέπει να είναι πολύ πιο ικανοποιητικό να εξετάζεις φτωχές που έρχονται μόνο όταν πραγματικά τους συμβαίνει κάτι!» Είχε χαμογελάσει. Τι πλάκα είχαν αυτά που πίστευαν οι άνθρωποι για τους Φτωχούς με Φ κεφαλαίο... Θα έπρεπε να είχαν δει τη γηραιά κυρία Πίαρστοκ σε πέντε διαφορετικές κλινικές, σε άλλη κάθε εβδομάδα, να παίρνει μπουκάλια με φάρμακα, αλοιφές για την πλάτη της, σιρόπια για τον βήχα, άλλα για τη δυσκοιλιότητα, μείγματα για την πέψη. «Δεκατέσσερα χρόνια τώρα παίρνω αυτό το καφετί φάρμακο, γιατρέ, και είναι το μόνο που με βοηθάει λίγο. Εκείνος ο νεα-

ρός γιατρός την περασμένη εβδομάδα μού έγραψε ένα άσπρο φάρμακο. Άχρηστο τελείως! Είναι παράλογο, δεν είναι, γιατρέ; Δηλαδή, έχω αυτό το καφετί φάρμακο για δεκατέσσερα χρόνια και αν δεν πάρω υγρή παραφίνη κι εκείνα τα καφετιά χάπια...»

Τώρα άκουγε την γκρινιάρικη φωνή – δυνατή σαν καμπάνα, φανέρωνε εξαιρετική κράση – ακόμη κι όλα τα φάρμακα που έπαιρνε δεν μπορούσαν να τη βλάψουν στο παραμικρό!

Στο βάθος ήταν από την ίδια στόφα η κυρία Πίαρστοκ από το Τότεναμ και η κυρία Φόρεστερ από το Παρκ Λέιν Κορτ. Τις άκουγες κι έγγραφες ορνιθοσκαλίσματα με την πένα σου πάνω σε ένα φύλλο από χοντρό, ακριβό χαρτί ή πάνω στην κάρτα του νοσοκομείου, ό,τι ταίριαζε σε κάθε περίπτωση...

Θέέ μου, είχε μπουχτίσει με όλα αυτά τα πράγματα...

Η γαλανή θάλασσα, η λεπτή, γλυκιά μυρωδιά της μιμόζας, η καυτή σκόνη...

Δεκαπέντε χρόνια πριν. Όλα αυτά είχαν τελειώσει οριστικά – ναι, οριστικά, δόξα τω θεώ. Κι αυτός είχε το κουράγιο να δώσει ένα τέλος σε εκείνο το πράγμα.

Κουράγιο; είπε ένα μικρό Καλικαντζαράκι από κάπου. *Έτσι το λες εσύ;*

Εντάξει, είχε κάνει αυτό που ήταν λογικό, έτσι δεν είναι; Ήταν ξέσκισμα. Πανάθεμα... πόσο είχε πονέσει! Όμως τα είχε καταφέρει, είχε κόψει κάθε δεσμό, είχε γυρίσει στην πατρίδα και είχε παντρευτεί την Γκέρντα.

Είχε βρει μια ασχημούλα γραμματέα και είχε παντρευτεί μια ασχημούλα γυναίκα. Αυτό δεν ήθελε; Είχε χορτάσει από την ομορφιά, σωστά; Είχε δει τι μπορούσε να κάνει με την ομορφιά της κάποια σαν τη Βερόνικα – είχε δει τα αποτελέσματα σε κάθε άντρα γύρω της. Μετά τη Βερόνικα αυτό που ήθελε ήταν ασφάλεια· ασφάλεια, γαλήνη, αφοσίωση και τα ήρεμα, ανθεκτικά πράγματα της ζωής. Ουσιαστικά, ήθελε την Γκέρντα! Ήθελε κάποια που θα υιοθετούσε τις δικές του απόψεις για τη ζωή, που θα αποδεχόταν τις αποφάσεις του και που δε θα είχε, ούτε μια στιγμή, δικές της απόψεις...

Ποιος ήταν αυτός που είπε πως η πραγματική τραγωδία της ζωής ήταν να αποκτάς αυτό που θέλεις;

Πίεσε το κουδούνι πάνω στο γραφείο του θυμωμένος.

Τώρα θα ασχολούνταν με την κυρία Φόρεστερ.

Η επίσκεψή της του πήρε ένα τέταρτο. Άλλη μια φορά έβγαλε λεφτά από το τίποτα. Άλλη μια φορά άκουσε, έκανε ερωτήσεις, καθυσάχε, έδειξε συμπόνια, μετέδωσε λίγη από τη δική του ιαματική ενέργεια. Άλλη μια φορά έγραψε μια συνταγή για ένα πανάκριβο σκεύασμα.

Η αρρωστιάρα νευρωτική γυναίκα που είχε μπει με σερνάμενο βήμα μέσα στο δωμάτιο βγήκε πιο αεράτη, με μάγουλα που είχαν αποκτήσει χρώμα και την αίσθηση ότι η ζωή τελικά ίσως και να άξιζε λιγάκι.

Ο Τζον Κρίστοου έγειρε πίσω στην καρέκλα του. Τώρα ήταν ελεύθερος – ελεύθερος να ανέβει επάνω, να βρει την Γκέρντα και τα παιδιά, ελεύθερος από τις έγνοιες για αρρώστιες και ταλαιπωρίες, ελεύθερος για ένα ολόκληρο Σαββατοκύριακο.

Όμως ακόμη ένιωθε αυτή την παράξενη απροθυμία να κουνηθεί, αυτή την καινούργια, αλλόκοτη ατονία στη θέλησή του.

Ήταν κουρασμένος... κουρασμένος... κουρασμένος...

Ηρακλής
ΠΟΥΑΡΟ

*Ποιος ήταν αυτός που είπε πως η πραγματική τραγωδία της ζωής
ήταν να αποκτάς αυτό που θέλεις;*

Η Λούσι Άγγκατελ προσκαλεί σε γεύμα τον Ηρακλή Πουαρό. Θέλοντας να κάνουν πλάκα στον διάσημο ντετέκτιβ, οι καλεσμένοι της σκηνοθετούν έναν ψεύτικο φόνο δίπλα στην πισίνα. Δυστυχώς, όμως, το θύμα δεν παίζει θέατρο!

Καθώς το αίμα του στάζει στο νερό, ο Τζον Κρίστοου ψιθυρίζει μια τελευταία λέξη: «Ενριέτα». Μέσα στη σύγχυση, ένα όπλο καταλήγει στον πάτο της πισίνας.

Οι έρευνες του Πουαρό θα ξεσκεπάσουν ένα περίπλοκο γαϊτανάκι οικογενειακών μουσικών και ερωτικών σχέσεων. Φαίνεται πως όλοι σ' αυτή την ιστορία είναι και ύποπτοι και θύματα· θύματα της αγάπης!

a. AGATHA
C.-CRISTIE

2 ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 24174